

Lausuntopyyntö Oikeuslaitostyöryhmän alustavista toimenpide-ehdotuksista (VN/34680/2022)

Kaupunginhallitus 28.10.2024 § 334
4733/03.00.00.00/2024

Valmistelija

kaupunginlakimies Antti Mäkelä, antti.makela@salo.fi, 02 778 2302

Lausuntoasia oikeushallinnon kehittämiseen

Oikeusministeriön asettama oikeuslaitostyöryhmä on tehnyt alustavia toimenpide-ehdotuksia Suomen oikeushallinnon kattavaksi uudistamiseksi muuttuvaan toimintaympäristöön sopeutumiseksi ja eri asioiden käsittelyn parantamiseksi. Ehdotukset sisältävä väliraportti on laaja ja Salon kaupungin näkökulmasta on perusteltua ottaa nyt kantaa vain hallintoprosessia koskeviin seikkoihin.

Kannanotot oikeusturvaodotuksia tukeviin huomioihin

Alatyöryhmä 3:n ehdotuksista prosessiperiaatteisiin kuuluvien sujuvuuden ja joutuisuuden nostaminen lähtökohdaksi on hyvä asia ja koskee ennen muuta hallintotuomioistuimia. Näiden toteutumisen tehostamiseksi resurssien oikea käyttö on keskeistä. Kannatettavaa on kehittää ns. sekavien ja moninkertaisten kirjelmien käsittelyä muussa kuin säännönmukaisessa lainkäyttömenettelyssä (ehdotus 68).

Hallinto-oikeuksien roolia muutoksenhakutuomioistuimina vahvistetaan ja toisaalta esimerkiksi kunnan viranomaisten roolia ja vastuuta päätöksenteossa ja sen laadussa vahvistetaan. Myös oikaisumenettelyiden käyttöalaa viranomaispäätöksenteossa vahvistettaisiin samalla. Tämä asettaa korostuvia vaatimuksia kunnallisen päätöksenteon oikeudellisille takeille.

Asianosaisen asiointi alemman asteisessa eli esimerkiksi kunnallisessa viranomaisessa on hänelle nopeampaa ja vaivattomampaa ja siten kuntalaisen kannalta kannatettava suunta (ehdotus 72).

Kirjauskynnys sekaville ja puutteellisille kirjelmille tulee pitää riittävän korkeana. Myös laillinen mahdollisuus suullisen selvittämisen käyttöön tulee sallia mahdollisuuksien mukaan, jotta joskus mahdottomasta kirjallisen täsmentämisestä ja mahdottomasta prosessinjohtotehtävästä päästään eteenpäin (ehdotus 76). Digitalisaatiokehityksen kannalta kehittynyt asiointipalvelu antaa mahdollisuuden tukea paitsi kirjauskynnysnäkökohtaa, myös prosessinjohdollisia puolia. Mahdollisuus luopua sähköpostista vireillepanokeinona tukisi erinomaisesti kehitystä tältä kannalta, eikä näkemyksen mukaan olisi este digitaaliselle saavutettavuudelle. Myös digitalisaatiota haittaavia rakenteita olisi purettava ja varmistettava digitaalisen kuulemisen ja tiedoksiannon laillisuus silloin kun siihen on mahdollisuus (ehdotus 83).

Hankinta-asioita koskevat huomiot hallintoprosessissa

Esitetyistä ehdotuksista kannatettavin on riitaprosessuaalisen määrämisperiaatteen käyttöalan mahdollistaminen lainsäädännöllisesti julkisten hankinta-asioiden muutoksenhaussa. Nykyinen virallisperiaatteen mukainen hankinnan selvittäminen voi viedä huomion prosessinjohtossa pois asianosaisten intressipiiristä (ehdotus 88).

Koko muistio on kokousasian oheismateriaalina.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa asiaan valmistelun mukaisen lausunnon.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Hallintoasiantuntija; Oikeusministeriö, Lausuntopalvelu.fi